DANSKE TALE,HØRE- & SYNSINSTITUTIONER

DTHS Synssøjlemøde 23. marts 2022

Emne: Møde i DTHS Synssøjlen

Dato: 23. marts 2022 klokken 10.00-14.00

Sted: CKV Odense, Heden 11, 5000 Odense

Tilmeldte deltagere:
Per Nielsen, leder af Synscentralen i Vordingborg
Marie Fasmer, Centerchef IBOS
Louise Schjønning, forstander, Center for Kommunikation, Herning
Heidi Lene Myglegård Andersen, leder af Specialrådgivningen, Refsnæs
Berit Houmølle, vicecenterleder på Refsnæs
Mikkel Bregenov-Pedersen, afdelingsleder, KC Hillerød
Britt Bondrup Bagger, Afdelingsleder, CKV Syd
Charlotte Wilson, Afdelingsleder, Region Nordjylland
Jeanette Westergaard, CHK Sønderborg
Signe Tornøe Tødten, CSU Slagelse
Line Juhl, afdelingsleder, CSV Kolding
Helle Tiedemann, konst. leder, Fredericia Kommune
Thomas Winther, afdelingsleder, Faaborg-Midtfyn Kommune
Mai Britt Jensen, funktionsleder, KC RH.
Kristian Mainz, Centerchef, KC Region H.
Dorthe With, leder, CSH, Århus
Anne Grethe Pedersen, teamleder, Kommunikation og Hjælpemidler, Esbjerg Kommune
Anja Bau, SCR Kommunikation, Roskilde
Marie Gonzales, afdelingsleder CSV, Københavns Kommune
Ole Dybdahl, afdelingsleder, CKU Skive-Viborg
Jeanet Østergaard Jensen, afdelingsleder THS, Regions Syddanmark (online)
Benedikte Luggin, IBOS (ref.)

Afbud:
Nanette Borges, CKV Odense
Kenn Steen Andersen, Synscenter Refsnæs

Referat:

0. Præsentationsrunde med orientering fra alle institutioner. Adskillige organisationer er p.t. optaget af udfordringer med udskiftning af sags-/journaliseringssystemer. Derudover fylder det kommende VISO KaS-udbud og projektudvikling mv. (bl.a. Enlighted, Naviblind, 3D mv.).

DANSKE TALE,HØRE- & SYNSINSTITUTIONER

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden godkendes, tilføjes punkt om netværksdagene 2022 (nyt pkt. 5) samt punkt omh. Naviblind (nyt pkt. 14)

2. Godkendelse af referat fra møde den 16. september 2021 (bilag 1)

Referatet godkendes uden kommentarer.

3. Orientering om PD-uddannelsen, v. Marie Fasmer og Benedikte Luggin, IBOS

Som det blev drøftet på seneste synssøjlemøde i september, har der over det forløbne år været udskiftning/ generationsskifte både i den interne underviserkreds på IBOS, blandt eksterne undervisere samt i følgegruppen.

Denne udskiftning har haft stor betydning for arbejdet med koordinering og organisering af uddannelsen. Ikke mindst på de moduler, som har mange praksisøvelser indbygget og dermed kræver mange underviserressourcer.

I samme periode har PD Uddannelsen oplevet rekordstor søgning og optag. Der har således været dobbelt så mange studerende igennem PD Uddannelsen i løbet af 2021 som i 2020, og tendensen ser ud til at fortsætte i 2022.

Mange undervisningsaftaler igennem årene i et vist omfang har været præget af relationsbårne aftaler, hvilket har vist sig sårbart i en overgang. Der er derfor i efteråret blevet rettet henvendelse til følgegruppen/Synssøjlen for at undersøge muligheden for mere faste aftaler ift. eksterne underviserbidrag. Der arbejdes videre i følgegrupperegi for at finde fremadrettede løsninger i samarbejdet med DTHS/ Synssøjlen, som tager højde for udsving og kan sikre bemanding til PD. Samtidig skal der sikres en planlægning, som gør det muligt for arbejdspladserne at bidrage med de fornødne undervisere uden at det går udover øvrig drift.

Fra flere sider udtrykkes tilfredshed med, hvordan uddannelsen har været afviklet i det forløbne år på trods af denne personudskiftning. Det forventes i øvrigt, at tilstrømningen til uddannelsen vil fortsætte, da der også opleves generationsskifte lokalt mange steder i landet.

Opfølgning/ beslutning: PD Uddannelsen vil på et senere synssøjlemøde blive drøftet yderligere, herunder mulighed for forlagt undervisning i Jylland, online undervisning, samt undersøgelse af certificering af praksiskompetencer.

Charlotte Wilson: Praksismentorkonstruktionen og praksismentorkursets funktion i forhold til PD-uddannelsen skal nok også meldes klarere ud og drøftes i følgegruppe/ synssøjleregi. Oprindeligt var tanken bag kurset og denne lokale praksismentorfunktion, at der skulle være et fast korps af praksismentorer. Praksismentorkursus har en funktion i forhold til brush-up og opkvalificering, kurset skal struktureres og organiseres og formidles ud ift. fælles viden i relation til PD-uddannelsen.

Der vil blive arbejdet videre med dette i den fremadrettede planlægning af kurserne.

I tilknytning til dette punkt kom der et forslag fra Kristian Mainz/ Dorthe With om et netværk/ nedsat gruppe, der har fokus på generel viden omhandlende uddannelse og opkvalificering og videndeling på området samt fastholdelse af kompetencer. Der blev ikke konkluderet på dette punkt, men det tages op igen på næste møde.

4. Følgegruppen for PD-uddannelsen, repræsentanter for DTHS Synssøjlen p.t. Ole Dybdahl og Lis Fløe Pedersen (udtrådt), valg af ny repræsentant.

Følgegruppekonstruktionen er fastlagt i 2016 og gruppen er på et tidspunkt blevet udvidet fra 1 til 2 repræsentanter fra DTHS synssøjlen. Ole Dybdahl er den ene repræsentant og Per Nielsen har vikarieret efter Lis Fløe udtrådte i efteråret 2021.

Per Nielsen, Dorte With og Nanette Borges stiller sig til rådighed ift. at indtræde i følgegruppen efter Lis Fløe.

Opfølgning/ beslutning: Det besluttes at fastholde den midlertidige konstruktion med Ole Dybdahl og Per Nielsen. IBOS/ følgegruppen udarbejder et nyt kommissorium/ forslag til følgegruppesammensætning frem mod næste synssøjlemøde i september.

Berit Houmølle træder ind i følgegruppen som repræsentant fra Refsnæs/børneområdet.

5. Netværksdagene, evaluering og nedsættelse af ny arbejdsgruppe

Evaluering af netværksdagene i november 2021: Netværksdagene for voksenområdet blev senest afviklet i november 2021, og enighed om, at det var positivt at mødes fysisk igen frem for online (yderligere fremsendt bilag Evalueringen af netværksdagene). På netværksdagene er det muligt at afvikle 6 spor ud af de 9 mulige. Der er derfor hvert år tre spor, der ikke er på programmet. Forslag til spor for 2022: O&M, Aldring og synsnedsættelse, ADL, Syn/ uddannelse/ erhverv, Syn og IT, Punkt og grafisk fremstilling

På baggrund af evalueringen af Netværksdagene 2021 fremgår det, at der skal være opmærksomhed på sporenes placering i forhold til hinanden, der er ønske om, at der tænkes i mere tid til netværk, og så er der stor interesse for lys og belysning.

Fastsættelse af tovholdere for netværksdagene efteråret 2022:

O&M: Herning (Louise Schjønning) i samarbejde med vidensfora for O&M

ADL: Kommunikationscenter Hovedstaden (Mai-Britt Jensen) og Hillerød (Mikkel Bregenov)

Syn/uddannelse/erhverv: Århus (Dorte With)

Aldring og syn: Vordingborg (Per Nielsen)

Syn og IT: IBOS og Skive-Viborg (Ole Dybdahl)

IBOS planlægger og koordinerer de øvrige faglige oplæg. Det foregår i dialog med DTHS og de synsprofessionelle på synsinstitutionerne, som kan komme med forslag til temaer og oplægsholdere. IBOS afholder via VISO KaS kontrakten honorar til hovedoplægsholderne.

Det foreslås, at der fremadrettet nedsættes planlægningsgrupper flere år frem, hvilket er praksis på taleområdet. Lys som tema foreslås til 2023, hvor Slagelse tilbyder sig som tovholdere sammen med KC/RH.

6. Orientering fra Synscenter Refsnæs, v. Heidi Myglegård Andersen og Berit Houmølle

a. Sommerskole afholdes i 2022, men afkortes i år og slutter fredag pga. Tour de France i Odsherredsområdet, som betyder store ændringer i trafikken.

b. Brugerundersøgelse udsendt af Synscenter Refsnæs.
Refsnæs takker for tilbagemeldingsraten og feedback fra DTHS-medlemmerne, afventer analyse. Opfordrer i øvrigt til at fortsætte fremadrettet dialog med Refsnæs.

7. Orientering om henvendelse fra Socialstyrelsen angående børn med alvorlig synsnedsættelse og punktskrift, v. Per Nielsen (bilag 2).

Per Nielsen orienterer om Socialstyrelsens igangsatte undersøgelse af brugen af punktskrift og adgangen til punktskriftmiljøer på børneområdet (bilag 2). Forventer afrapportering fra Socialstyrelsen omkring april/maj på denne undersøgelse.

Sideløbende med Socialstyrelsens undersøgelse er der dialog med John Heilbrunn tidl. medlem af DBS-forretningsudvalget.

IBOS og Refsnæs er også blevet inviteret ind af Socialstyrelsen til møde og afdækning af punktskriftsområdet. Afventer videre opfølgning og status herfra.

Opfølgning: orientering fremsendes, når rapport er færdiggjort og den videre drøftelse med Socialstyrelsen.

8. Nyblindekurser og Ny praksis i DBS, v. Nanette Borges, CKV Odense, og Line Juhl, CSV Kolding (bilag 3)

Line Juhl: Oplever at der er fremkommet ny fremgangsmåde fra DBS ift. bevillingsansøgning til nyblindekurser på Fuglsangcenteret. Pris: 30.000 for 7 dages kursus.

DBS annoncerer med gratis kurser, nyblindekurserne har også hidtil været gratis, men har angiveligt tidligere været betalt af en fond, som ikke længere har midler.

Kursets indhold vurderes ikke at have hjemmel i tilgængelig lovgivning. De rehabiliteringsmæssige elementer er indeholdt i kommunikationscentrenes egne udbud. Kurset sociale element er der ikke hjemmel til i eksisterende lovgivning.

Det vurderes endvidere at der i flere sammenhænge er diskrepans imellem kursusindholdet (nyblind) som ikke stemmer overens med de borgere, der søger kurserne.

Udfordringer ift. bevillingspraksis fører til uklarhed omkring retspraksis og muligheder for kommunale myndigheder. Væsentligt med en fælles drøftelse for at sikre bevillingspraksis er ens på tværs af landet. Ellers risiko for at borgerne kommer i klemme.

Opfølgning: Der opfordres til dialog med DBS ift. fremadrettet praksis (også ifm. førerhundeordningen). Løftes ind i DTHS FU. Synssøjlemedlemmer opfordres til at sende eksempler på fremsendte bevillingsansøgninger til FU.

9. **Voksne med udviklingshæmning og synsnedsættelse:** Der er udfordringer med at synskonsulenterne ikke ser denne målgruppe, at målgruppen ikke selv opsøger synskonsulent, at pædagogisk personale på botilbud ikke er opmærksomme på synsnedsættelse, og at der ikke er ”nogen” der har målgruppen som ”deres” særlige opgave, v. Nanette Borges (bilag 4).

   Der opleves store udfordringer med denne gruppe, en del er kendt via synsregisteret og der kan arbejdes med overlevering. Også en målgruppe af udviklingshæmmede som får erhvervet synsnedsættelse, herunder aldersbetingede synsnedsættelser.

   Den specialiserede viden på dette område er ofte mere på børneområdet. Nogle kommunikationscentre har specialiserede medarbejdere på området. Men ellers er der risiko for at de overses.

   Opfølgning: Emnet drøftes videre på næste synssøjlemøde

10. **Status på materiale til seksualvejledning for svagsynede og blinde, v. Per Nielsen (bilag 5).**
    Området blev på sidste synssøjlemøde grebet af Nanette og Per og der orienteres herfra om, at STUK har specificeret over CFU Danmark (leverandør ift. styrkelse af indsatsen på sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab i folkeskolen), at der er en forpligtelse til at sikre, at elever med særlige behov også indtænkes i indsats og materialeudarbejdelse.
    Efter mødet er Per Nielsen blevet kontaktet af pædagogisk konsulent fra Absalon, Mette Bech, som er tovholder på udviklingen af materialet om seksualundervisning og familiekundskab om, at de gerne vil have lille kreds af kontaktpersoner fra synsområdet at trække på i relation til tilrettelæggelse og tilgængeliggørelse af materialet for børn og unge med store synsudfordringer. De vi desuden gerne udvide sparringen til også at omfatte andre materialer end det konkrete om seksualundervisning og familiekundskab. Der sendes separat mail rundt om deltagere til sparringssgruppen.

11. **Forslag til revideret udgave af Kommissorium** for Vidensfora for hhv. Orientering og Mobility, Lys og Belysning, Punkt og Grafisk fremstilling (ang. lettere adgang til udskiftning af medlemmer, v. Per Nielsen (bilag 6 og 7).

Det drøftes, hvordan der sker udskiftning til netværkene. Bemandingen er oftest sket ved, at den afgående repræsentant/ institution har sikret ny bemanding.

Der opfordres til at sikre bred repræsentation, hhv. landsrepræsentation og at børne- og voksenområdet er repræsenteret på alle spor.

Opfølgning: Området drøftes på næste møde, når udkommet af VISO-udbud forventeligt er kendt.

12. Status på IKT-aktiviteter og -udfordringer på børneområdet (”Love Your Device”, Syns-IT-netværk): Det blev på sidste møde (september 2021) besluttet at lade arbejdsgruppen køre et år som en arbejdsgruppe og herefter evaluere, om formen skal revideres.

Dorte With fortæller, at der er udkommet ny publikation ’Godt set’ og en til er på vej vedr. punktskrift.

Arbejdsgruppen har besluttet, at materialet ligger tilgængeligt hos Refsnæs, som oplagt vil være det sted, fagpersoner vil søge information.

Der er en parallel opgave i gang pt. vedr. systematiserede oversigter over skabeloner/ manualer for hjælpemidler til brug for lærere/ pædagoger.

Der spørges til aftaler for design/ layout. Hvem er afsender af materialet og hvordan sikres en ensartethed i det? Det skal fremgå tydeligt, at DTHS også fremgår. Men naturligt at de institutioner, som er hovedbidragydere, også fremgår af layoutet/ afsender af publikationen.

Opfølgning: Arbejdsgruppen fortsætter som tidligere aftalt med opfølgning på næste synssøjlemøde.

13. Status fra arbejdsgruppe om førerhunde (førerhundeordningerne og kurser/undervisning): Afventer næste møde i Synssøjlen.

Opfølgning: Der arbejdes på at komme i dialog med DBS ift. at sikre afstemning med myndighedsansvaret. Tages ind i sammenhæng med punktet vedr. nyblindekurserne. Endvidere er Karin Gøbel Davies (Herning) fra arbejdsgruppen informeret af KL om, at der på europæisk plan er ved at blive taget initiativ til arbejdsgruppe/udvalg fælles retningslinjer på førerhundeområdet.

14. Naviblind

Mikkel Bregenov: KC Hillerød har som flere andre institutioner haft besøg af Jonathan fra Naviblind, som har udviklet software, der kan indtegne ruter digitalt.

Der er tidligere set tilsvarende løsninger, men ikke nær så veludviklede og på dansk. Har set materialet og oplever at der er gode takter, overvejer at tegne abonnement på det. Efterspørger andres erfaringer, herunder overvejelser ift. finansiering.

Kristian M: har også mødt Jonathan. Oplever at det er et godt – men også sårbart - produkt, da det er en enmandsvirksomhed. Hvordan kan man støtte op om et godt produkt – opfordrer til at en mindre gruppe udveksler erfaringer og drøfter muligheden for at produktet kommer i anvendelse men uden risiko for sårbare løsninger og abonnementer

Dorte With: har indgået i pilotprojekt-arbejdsgruppe og har indgået efterfølgende aftale med firmaet.

IBOS har også indgået i projektsamarbejdet med Naviblind og har taget initiativ til at der kommer dokumenteret effekt.

Opfølgning: Kristian Mainz og Dorte With tager initiativ til et opfølgende møde vedr. Naviblind.

15. Kommende møder: Fysisk, Teams…?

Der er stemning for at fastholde fysiske møder, og september-mødet næste gang afholdes derfor også fysisk.

Næste møde: 28. september 2022 i Odense